

Přírodovědecká fakulta

Výroční zpráva o činnosti za rok 1998

Děkan: Prof. RNDr. Rostislav Brzobohatý, CSc.

Proděkani: Doc. RNDr. Jan Celý, CSc.
Prof. RNDr. Jiří Gaisler, DrSc.
Prof. RNDr. Jaroslav Jonas, CSc.

Předseda AS PŘF MU: Doc. RNDr. Josef Janyška, CSc.

Tajemník: Ing. Hana Michlíčková

Přírodovědecká fakulta sestává z oborů přírodovědných (fyziky, chemie, biologie a věd o zemi), matematiky a antropologie. Tyto obory se navzájem liší metodologickými východisky, vlastními metodami a stupněm vývoje, což se odráží ve výzkumné činnosti a ve výukových programech a zároveň i v různé úrovni formalizace poznatků a jejich integrace do univerzálního pohledu.

Dosud ucelené pětileté magisterské studium zahrnuje 13 oborů odborného studia a 14 kombinací studia učitelského. Počet úspěšně vykonaných bakalářských zkoušek dosáhl v uplynulém roce 176. Bez návaznosti na magisterské studium jsou na Přírodovědecké fakultě MU otevřeny čtyři bakalářské směry: užitá fyzika se zaměřením na astrofyziku, lékařskou fyziku a měření a testování; aplikovaná matematika a geografie; buněčná a molekulární diagnostika a geologie spolu s muzeologií.

Zvláštní pozornost fakultní veřejnosti se upírá na doktorandské studium, v němž je v současné době akreditováno 35 oborů. Od doktorandů se očekávají vědecké výsledky v podobě kvalitních disertačních prací a publikací, zveřejněných v renomovaných zahraničních časopisech, je od nich vyžadována též kvalifikovaná pomoc v praktické výuce. Interním doktorandům je poskytováno stipendium a jsou přednostně ubytováni na kolejích. V roce 1998 ukončilo studium obhajobou disertační práce a rigorózní zkouškou 39 nových doktorů, z toho 5 cizinců. Třeba zdůraznit, že v celouniverzitním pohledu počty interních doktorandů stále výrazně dominují na Přírodovědecké fakultě.

Za výborný prospěch a výjimečné výsledky ve výzkumu, publikační činnosti, činnosti organizátorské i za pozoruhodné výkony sportovní, které přispěly k dobrému jménu fakulty, udělil děkan studentům 5 cen, jednotlivé sekce pak 19 cen. Odměnu za výjimečný prospěch (1,0) obdrželi 104 studenti. Cenu rektora, vypisovanou pro nejlepší PGS, obdrželi Ing. David Vladimír Fetsch (Francie), obor analytická chemie, a Mgr. Lenka Zajíčková, obor fyzika plazmatu.

Učitelé a vědečtí pracovníci Přírodovědecké fakulty MU řešili celkem 68 grantů GAČR, 29 grantů z Fondu rozvoje vysokých škol, 14 grantů MŠMT, 15 grantů ostatních resortů včetně AV ČR. Dále 27 zahraničních grantů, z toho 13 EU. Z řad pracovníků PŘF MU uspěli 3 pracovníci v soutěži Grantové agentury ČR na projekty pro absolventy doktorandského studia – POSTDOC. Tuzemské granty představují celkový objem Kč 32,5 mil., zahraniční granty činí v přepočtu cca. Kč 6,2 mil. Bylo podáno 11 návrhů v rámci výzkumných záměrů MŠMT.

Učitelé a vědečtí pracovníci publikovali za uplynulý rok 4 monografie, z toho 2 v zahraničí. Počet ryze vědeckých prací vydaných v excerpovaných časopisech dosáhl čísla 230, z čehož 165 bylo zveřejněno v zahraničí.

Ve sklenících botanické zahrady se uskutečnila „II. zahradní slavnost“, která byla spojená s vernisáží výstavy keramických plastik šesti brněnských a kunštátských keramiků a s uvedením knížky Františka

Galeho, Jaroslava Maliny a Josefa Zemana „Člověk a keramika“. Závěrečného slova při slavnostním zahajovacím projevu se ujal nový rektor MU, prof. RNDr. Jiří Zlatuška, CSc., pro něhož byla tato společenská událost první příležitostí k veřejnému vystoupení v nové funkci. „Zahradní slavnost“ se stává každoroční kulturní tradicí. Mezi další aktivity botanické zahrady patří založení občanského sdružení „Přátelé botanické zahrady“, jež je podnětem k širší spolupráci s veřejností. V prostorách botanické zahrady byly také uspořádány dvě specializované výstavy – prodejní výstava okrasných cibulovin a sukulentů a výstava okrasných a postavových kanárů a exotického ptactva.

Ministerstvo životního prostředí pověřilo botanickou zahradu PŘF úkolem přechovávání rostlin zabavených na celnici. Jedná se o rostliny, které podléhají Washingtonské dohodě.

V prostorách děkanátu PŘF působí knihkupectví „Malé centrum“, které realizovalo dvě prodejní výstavy odborné literatury („NATURAL & TECHNICAL SCIENCES 1998“, „EARTH, LIFE & PHYSICAL SCIENCES 1998“). V budově se rovněž nachází „PřF Galerie“, kde je instalována výstava významného moravského fotografa L. D. Holana pod názvem „Trávy“ – inspirovaná motivy z botanické zahrady PŘF.

V areálu Přírodovědecké fakulty se nachází „Ústřední knihovna“, v jejíchž prostorách je otevřena centrální půjčovna učebnic a studovna.

Pro biologické obory byly formou půdní vestavby získány prostory pro rozšíření pracovišť.

Na Přírodovědecké fakultě MU se konalo setkání s J. D. Watsonem, nositelem Nobelovy ceny, a v červnu se konala přednáška prof. Zahradníka, prezidenta Akademie věd ČR, na téma „Výzkum v České republice“.

Katedry Přírodovědecké fakulty uspořádaly řadu konferencí, seminářů a letních škol, nezřídka s mezinárodní účastí. Mezi nejvýznamnější patřily: „Kvartér 98“, „12. Mezinárodní konference o mladším terciéru“, „Brno GIS 1998 – Prostorové informační infrastruktury pro 21. Století“, Zimní škola „Geometrie a fyzika“, „Pokroky v chemii heterocyklů“, „Mezinárodní sympozium k problematice využití nových mikrobiotestů pro rutinní měření toxicity a biomonitoring“, „Modely a rekonstrukce v antropologii a archeologii“.

Z významných aktualit Přírodovědecké fakulty uvádíme:

Z pracovníků Přírodovědecké fakulty bylo v roce 1998 jmenováno 6 nových profesorů:

- Ivan Holoubek, obor chemie životního prostředí,
- Igor Kučera, obor biochemie,
- Michal Lenc, obor obecná fyzika a matematická fyzika,
- Pavel Prošek, obor fyzická geografie,
- Antonín Přichystal, obor geologie,
- Ivan Ohlídal, obor kvantová elektronika a optika.

Cena Nadace Universitas Masarykiana za školní rok 1997/98 byla udělena prof. RNDr. Eduardu Schmidtovi, CSc. za vědeckou a kulturní činnost.

Prof. RNDr. Lumíru Sommerovi, DrSc. byla udělena Hanušova medaile České společnosti chemické, International Biographical Centre, Cambridge ho jmenovalo „Man of the Year“.

Za celoživotní práci byla u příležitosti životního jubilea udělena prof. RNDr. Josefu Staňkovi, CSc. Stříbrná medaile MU Brno a Pamětní medaile Univerzity Göttingen, SRN.

Medaile matematické vědecké sekce JČMF byla udělena prof. RNDr. Ladislavu Skulovi, DrSc. za „Rozvoj teorie čísel v ČR“.

Doc. MUDr. Vladimír Novotný, CSc. se stal členem CNRS, Francie.

Prof. RNDr. Jan Janča, DrSc. byl Univerzitou J. A. Komenského v Bratislavě oceněn Zlatou medailí za dlouholetou spolupráci a u příležitosti životního jubilea.

Botanická společnost při SAV udělila Holubyho medaili doc. RNDr. Vladimíru Řehořkovi, CSc. za přínos k botanice na Slovensku.

Za výsledky ve vědeckém výzkumu a dlouhodobou spolupráci byly v rámci konference GIS uděleny Bronzové medaile PřF prof. Ing. Bohuslavu Veverkovi, DrSc., prof. Dr. Jamesi Carterovi (USA), doc. Ing. Horstu Kremersovi (SRN) a Dr. Joelu Z. Morrisonovi (USA).

Bronzová medaile PřF byla také udělena, při příležitosti životního jubilea a za příkladnou spolupráci s geologickými katedrami, doc. RNDr. Jaroslavu Skácelovi.